

מדריך לגננת - מלאכות בגן הילדים: אריגה

אריגה היא מלאכת יד עתיקה. במלאכה זו הופכים חוטים לכדי יריעת בד, על ידי יצירת דוגמת שתי וערב על גבי נול.

מה צריך?

- **נול:** עליו מותחים (הגננת או הילדים) את חוטי השתי, שעליהם משחילים את חוטי הערב. אפשר לבנות נול מחומרים רבים ומגוונים, כיד הדמיון וממה שהסביבה מזמנת.

נול גדול לאריגה קבוצתית אפשר לבנות ממסגרת ישנה של חלון או של תמונה, משולחן הפוך (מותחים את החוטים בין הרגליים) או משני עצים בגינה.

נול אישי אפשר לבנות מקרטון, ממסגרות עץ, מארבעה ענפים קשורים כמסגרת, מרשת פלסטיק, אפשר לקחת קרש באורך כ-30 ס"מ, לתקוע כמה מסמרים בכל קצה שלו ועליהם למתוח את חוטי השתי ועוד.

נול עגול מכינים מחישוק, מצינור או מענף רך. במקרה כזה חוטי השתי חייבים להיות במספר אי זוגי.

- **חוטים:** כדי ללמוד את הטכניקה הבסיסית של אריגה מומלץ להתחיל עם סיבים קשיחים יחסית או אפילו עם ענפים.

חוטים עבים כמו חוטי טריקו אפשר להכין מחולצות ישנות, משקיות ניילון חתוכות לסרטים ועוד. אפשר לבקש שאריות צמר שיש בבית, אצל סבתא או אצל סרגניות אחרות.

מלאכות היד מהוות חלק מרכזי בסדנת היצירה בגני הילדים. הן קשורות בפדגוגיה ובכישורי חיים ומקדמות יכולות כמו תיאום עין יד, מוטוריקה עדינה, שילוב שתי ידיים וחציית קו אמצע, תכנון, דחיית סיפוקים וסבלנות. עבודה אישית או עבודה קבוצתית עם שיתוף פעולה.

חלק ממלאכות היד הן בעצם מלאכות מסורתיות שעוברות במרוצת הדורות, ויכולות להוות חיבורים קהילתיים ובין דוריים ומסורות קדומות. בנוסף מלאכות היד פותחות את הילדים לקשר שבין חומר גלם, תהליך ומוצר, הן מעוררות חשיבה על הסביבה, המספקת לי את חומרי הגלם, ומעודדות גילוי אחריות לה.

המלאכות הקדומות מביאות יפה לידי ביטוי את ארבעת העוגנים הפדגוגיים שעליהם מתבסס המודל:

1. יזמות ויצרנות: במלאכת יד הילדים בשיאה של יצירה: הם נחשפים לסוגים שונים של חומרי גלם, טבעיים ולא טבעיים, ולאפשרות לשימוש חוזר בחומרים שונים. בכל שלב של רכישת הטכניקה והיכולת הם יכולים ליצור ולברוא חפצים.

2. ביטוי אישי: בכל סוג של מלאכת יד ובכל טכניקה שלמדו, יכולים הילדים לבטא את עצמם ואת יכולותיהם.

3. סביבות חיים מגוונות: המוקדים של מלאכות היד ברחבי הגן מפגישים את הילדים עם הקשרים שונים, אותנטיים. המלאכות גם מאפשרות גמישות והילדים יכולים ליישם את הטכניקות שלמדו בהקשרים שונים.

4. קהילתיות: מלאכות היד מחברות את הילדים לידע קדום, משהו שאבותינו ידעו לעשות. למידה מסבתות וסבים ועשייה בצוותא יוצרת חיבור בינדורי ושפה משותפת.

איך עובדים?

חשוב להתחיל במשהו בסיסי כדי לספק לילדים חוויית הצלחה והסתגלות לתיאום בין חומר רך וגמיש לחומר קשה. אנחנו ממליצות להתחיל בליפוף חוטים על ענף. מהענפים המקושטים אפשר להכין "שרביט קסם" או בסיס למובייל.

כאשר הילדים הופכים מיומנים יותר בשימוש בחוטים נגדיל בהדרגה את האתגרים ונוסיף מיומנויות חדשות ללמידה. בנוסף רצוי למקד את הילדים בסיבה שבגללה בחרנו לעסוק במלאכה זו, לדוגמה כדי להכין שמיכות לבובות, צעיפים או שטיחים למשחק. חשוב שחויית ההצלחה שלהם תהיה מורכבת הן מעצם ההתמודדות עם האתגר והן מהתוצר הסופי השימושי.